

MỘT SỐ GIẢI PHÁP NÂNG CAO NHẬN THỨC CHO SINH VIÊN TRƯỜNG ĐẠI HỌC HỒNG ĐỨC ĐỐI VỚI YÊU CẦU NHIỆM VỤ BẢO VỆ TỔ QUỐC XÃ HỘI CHỦ NGHĨA TRONG TÌNH HÌNH MỚI

ĐỖ NHƯ HÙNG*

Ngày nhận bài: 09/03/2017; ngày sửa chữa: 03/04/2017; ngày duyệt đăng: 06/04/2017.

Abstract: Security and defence education is a subject of curriculum that asserted its important role in executing Party's viewpoints of combining teaching knowledge and educating learners with aim to train human resources to meet requirements of building and defending country in current period. However, the article shows that quality of teaching this subject at schools does not come up to expectation of society, therefore proposes solutions to raise awareness of students at Hong Duc University of building and defending the socialist regime and our country in current period.

Keywords: Raising awareness, protecting socialism regime.

Cùng với quá trình đổi mới đi vào chiều sâu và phát triển toàn diện, đất nước ta cũng phải đối mặt với những thách thức, nguy cơ đang diễn biến đan xen phức tạp. Đứng trước yêu cầu của thời kỳ mới, Nghị quyết Trung ương 8 (Khóa IX) đã ban hành “Chiến lược bảo vệ Tổ quốc xã hội chủ nghĩa (XHCN) trong tình hình mới”, đánh dấu bước phát triển mới về tư duy lí luận của Đảng, đồng thời tác động sâu sắc, toàn diện đến các lĩnh vực của đời sống xã hội. Ngay sau khi có Chỉ thị số 12-CT/TW của Ban Chấp hành Trung ương và Nghị định số 116/2007/NĐ-CP của Chính phủ, Giáo dục quốc phòng - an ninh (QP-AN) trở thành môn học chính khóa và từng bước khẳng định vai trò to lớn trong thực hiện quan điểm chỉ đạo của Đảng: kết hợp chặt chẽ dạy làm người - dạy chữ - dạy nghề trong giáo dục và đào tạo (GD-ĐT), đáp ứng yêu cầu xây dựng và bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới. Tuy nhiên, từ thực tiễn giảng dạy, tác giả nhận thấy nhận thức, trách nhiệm của sinh viên (SV) đối với yêu cầu nhiệm vụ bảo vệ Tổ quốc XHCN còn nhiều hạn chế, bất cập, chưa tương xứng với mục tiêu, yêu cầu GD-ĐT.

1. Thực trạng nhận thức của SV Trường Đại học (ĐH) Hồng Đức đối với yêu cầu nhiệm vụ bảo vệ Tổ quốc XHCN hiện nay

1.1. Thực trạng. Trong những năm vừa qua, cùng với tăng cường công tác giáo dục chính trị, tư tưởng, giáo dục QP-AN cho SV ở Trường ĐH Hồng Đức đã được coi trọng đúng mức và từng bước đi vào nề nếp, tạo chuyển biến căn bản, toàn diện, góp phần nâng cao nhận thức chính trị, ý thức trách nhiệm công

dân cho SV, đáp ứng yêu cầu đào tạo nguồn nhân lực chất lượng cao phục vụ đắc lực sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc XHCN. Mặc dù vậy, nhận thức chính trị của SV nói chung, nhận thức đối với yêu cầu nhiệm vụ bảo vệ Tổ quốc nói riêng vẫn còn nhiều hạn chế, bất cập, ảnh hưởng không nhỏ đến chất lượng GD-ĐT, nhất là thực hiện cam kết yêu cầu chuẩn đầu ra của nhà trường (về kiến thức, kĩ năng và thái độ của người học sau khi tốt nghiệp). Trong đó, một số vấn đề nổi lên cần chú ý là:

- Nhận thức của một bộ phận SV đối với mục tiêu bảo vệ Tổ quốc XHCN còn đơn giản, phiến diện, chưa đáp ứng yêu cầu thực tiễn đất nước. Tổ quốc Việt Nam XHCN là một thực thể hoàn chỉnh, thống nhất về mặt tự nhiên - lịch sử và chính trị - xã hội, bao gồm toàn bộ các yếu tố lãnh thổ, dân cư, các giá trị văn hóa - lịch sử, quyền dân tộc và chế độ XHCN. Do vậy, bảo vệ Tổ quốc Việt Nam XHCN là bảo vệ cả hai mặt tự nhiên - lịch sử và chính trị - xã hội trong một chỉnh thể thống nhất. Theo tinh thần Nghị quyết Trung ương 8 (Khóa IX) về “Chiến lược bảo vệ Tổ quốc XHCN trong tình hình mới” thì mục tiêu bảo vệ Tổ quốc ta hiện nay là: “Bảo vệ vững chắc độc lập, chủ quyền, thống nhất, toàn vẹn lãnh thổ; bảo vệ Đảng, Nhà nước, nhân dân và chế độ XHCN; bảo vệ sự nghiệp đổi mới, CNH, HĐH đất nước; bảo vệ lợi ích quốc gia, dân tộc; bảo vệ an ninh chính trị, trật tự an toàn xã hội và nền văn hóa; giữ vững ổn định chính trị và môi trường hòa bình, phát triển đất nước theo định hướng XHCN”. Như

* Trung tâm Giáo dục Quốc phòng - An ninh, Trường Đại học Hồng Đức

vậy, mục tiêu bảo vệ Tổ quốc Việt Nam XHCN vừa đòi hỏi phải bảo vệ vững chắc độc lập, chủ quyền, thống nhất và toàn vẹn lãnh thổ của Tổ quốc vừa bảo vệ sự tồn tại và phát triển vững chắc của chế độ XHCN. Tuy nhiên, trong thực tiễn hiện nay, không ít SV có biểu hiện nhận thức đơn giản, phiến diện, họ đồng nhất mục tiêu bảo vệ Tổ quốc ở phương diện bảo vệ mặt tự nhiên - lịch sử của dân tộc, coi bảo vệ Tổ quốc chỉ đơn giản là bảo vệ độc lập, chủ quyền, thống nhất và toàn vẹn lãnh thổ.

- *Nhận thức về khó khăn, thách thức và đối tượng trực tiếp chủ yếu của sự nghiệp bảo vệ Tổ quốc XHCN trong SV chưa đáp ứng yêu cầu thực tiễn.* Bước vào thời kỳ đổi mới, bên cạnh những thời cơ thuận lợi, nước ta cũng đứng trước không ít thử thách, khó khăn. Điều này đã được Đảng ta nhìn nhận đánh giá tại Hội nghị Ban Chấp hành Trung ương giữa nhiệm kỳ (Khóa VII), đó là: chênh lệch XHCN; tụt hậu xa hơn về kinh tế; quan liêu, tham nhũng, tiêu cực xã hội; “diễn biến hòa bình”. Các nguy cơ này tồn tại đan xen, chi phối lẫn nhau, nguy cơ này làm tiền đề thúc đẩy các nguy cơ khác và ngược lại. Thực tế có nhiều SV chưa nhận thức rõ nguy cơ “diễn biến hòa bình” nên còn biểu hiện chủ quan, mơ hồ trong nhìn nhận đánh giá về đối tác - đối tượng (ví dụ như biểu hiện nhận thức cho rằng Trung Quốc là kẻ thù trực tiếp nguy hiểm của cách mạng nước ta).

- *Nhận thức về tiềm lực, sức mạnh và phương thức bảo vệ Tổ quốc XHCN trong SV chưa thực sự đúng mức.* Bảo vệ Tổ quốc XHCN trong tình hình mới phải tiến hành đồng bộ, toàn diện trên tất cả các lĩnh vực của đời sống xã hội; bảo vệ từ trong Đảng, Nhà nước đến các đoàn thể nhân dân. Sức mạnh bảo vệ Tổ quốc là sức mạnh tổng hợp của quốc gia, trong đó, sự ổn định về chính trị (nhất là lòng tin của dân với Đảng, với chế độ XHCN), sức mạnh của khối đại đoàn kết toàn dân là nền tảng. Bảo vệ Tổ quốc phải luôn quán triệt và thực hiện tư tưởng cách mạng tiến công, phòng thủ tích cực, giữ vững bên trong, chủ động phòng ngừa bên ngoài, lấy phòng ngừa, giữ vững bên trong là chính; nắm vững và thực hiện linh hoạt cả 2 phương thức vũ trang và phi vũ trang, nhưng trong điều kiện hiện nay, cần phải nhấn mạnh phương thức phi vũ trang để đấu tranh có hiệu quả với chiến lược “diễn biến hòa bình”, bạo loạn lật đổ của kẻ địch... Mặc dù vậy, trong thực tiễn hiện nay, không ít SV quan niệm bảo vệ Tổ quốc chỉ đơn giản thực hiện trên lĩnh vực QP-AN, sức mạnh bảo vệ Tổ quốc là sức mạnh của lực lượng vũ trang nhân dân

(nhất là quân đội, công an), phương thức bảo vệ Tổ quốc chỉ đơn điệu tiến hành với phương thức vũ trang. Ngoài ra, từ việc nhận thức giản đơn về tiềm lực, sức mạnh quốc phòng gắn với tiềm lực về vũ khí trang bị nên có nhiều SV tỏ rõ sự băn khoăn dao động thiếu tin tưởng vào khả năng bảo vệ Tổ quốc trong tình hình hiện nay.

1.2. Nguyên nhân. Những hạn chế, bất cập nêu trên có cả nguyên nhân khách quan và chủ quan, song chủ yếu là do:

- Công tác giáo dục chính trị, tư tưởng chưa được quan tâm đúng mức, hiệu quả còn hạn chế. Việc tuyên truyền thời sự chính trị chưa thực sự có nền nếp; công tác quản lý, rèn luyện kỉ luật và giáo dục đạo đức lối sống cho SV chưa thực sự chặt chẽ.

- Điều kiện bảo đảm cho môn học *Giáo dục QP-AN* còn hạn chế (đội ngũ chưa đạt chuẩn hóa, nguồn bảo đảm tài liệu và cơ sở vật chất phục vụ dạy học còn nhiều khó khăn, kế hoạch dạy học bố trí chưa phù hợp để bảo đảm tính đồng bộ, liên thông giữa các đơn vị kiến thức...).

- Nội dung giáo dục QP-AN cho SV còn sơ sài, dàn trải, giáo trình phục vụ dạy học chậm được bổ sung, chỉnh lí, nhiều nội dung lạc hậu không đáp ứng yêu cầu thực tiễn.

- Không ít SV tỏ ra thờ ơ, vô cảm, ít quan tâm đến hiểu biết chính trị - xã hội, có biểu hiện thực dụng “môn học chính, môn học phụ”, “học để thi”; thiếu tích cực, chủ động, ngại học các môn khoa học chính trị.

2. Một số giải pháp cơ bản góp phần nâng cao nhận thức của SV Trường ĐH Hồng Đức đối với yêu cầu nhiệm vụ bảo vệ Tổ quốc XHCN trong thời gian tới

2.1. Tăng cường công tác giáo dục chính trị, tư tưởng, giáo dục đạo đức, lối sống và rèn luyện kỉ luật. Để tăng cường công tác giáo dục chính trị, tư tưởng đòi hỏi phải có sự quan tâm đúng mức trong lãnh đạo, chỉ đạo của Đảng ủy, Ban Giám hiệu và phối hợp đồng bộ giữa các khoa, phòng ban chức năng và các đoàn thể trong trường. Cùng với thực hiện nghiêm túc và nâng cao chất lượng tuần sinh hoạt công dân cho SV theo kế hoạch, phải coi trọng đổi mới, nâng cao chất lượng các môn khoa học chính trị. Tăng cường quán triệt, giáo dục chỉ thị, nghị quyết của Đảng, pháp luật của Nhà nước, yêu cầu nhiệm vụ của cách mạng, góp phần nâng cao nhận thức, trách nhiệm công dân cho SV. Thường xuyên tuyên truyền, thông báo thời sự - chính trị cho SV và chủ động định hướng nhận thức, hướng dẫn

hành động trước những biến động phức tạp, khó lường của tình hình thế giới, khu vực và trong nước. Tiếp tục đẩy mạnh thực hiện cuộc vận động “Học tập và làm theo tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh” gắn với phong trào hoạt động của các tổ chức đoàn thể, đặc biệt là phong trào hành động cách mạng của Đoàn Thanh niên, khắc phục các biểu hiện thờ ơ, vô cảm, suy thoái, phai nhạt về chính trị và các biểu hiện nhận thức tiêu cực, thực dụng trong học tập ở SV hiện nay.

2.2. Nâng cao chất lượng dạy học môn Giáo dục QP-AN: Tiếp tục quán triệt và thực hiện nghiêm túc các văn bản quy định về giáo dục QP-AN gắn với nâng cao chất lượng thực hiện các khâu, các bước trong hoạt động giảng dạy. Thường xuyên cập nhật bổ sung bài giảng trên cơ sở những thay đổi và diễn biến mới có liên quan đến yêu cầu nhiệm vụ bảo vệ Tổ quốc. Quá trình tổ chức các hoạt động trên lớp, cùng với việc truyền thụ những kiến thức cơ bản, phải coi trọng việc thông tin thời sự, định hướng liên hệ với những vấn đề thực tiễn, hướng dẫn hoạt động tự học, tự nghiên cứu, tổ chức thảo luận theo tổ, nhóm; đồng thời duy trì thực hiện nghiêm túc quy chế, quy định trong học tập, kiên quyết nhắc nhở, chấn chỉnh và xử lý kịp thời các biểu hiện vi phạm, kết hợp chặt chẽ quá trình truyền thụ kiến thức với giáo dục đạo đức, lối sống, rèn luyện kỉ luật, nâng cao ý thức trách nhiệm công dân cho SV.

Trên cơ sở các quy định của Bộ GD-ĐT và quy định trong đào tạo của nhà trường, đề xuất ban hành các quy định cụ thể trong đánh giá kết quả học tập, rèn luyện của SV ở Trung tâm giáo dục QP-AN Trường ĐH Hồng Đức với những tiêu chí cụ thể (về chuyên cần, ý thức thái độ học tập, rèn luyện, kiểm tra, đánh giá thường xuyên và thi kết thúc học phần), đồng thời bổ sung, điều chỉnh nội dung, hình thức kiểm tra, đánh giá kết quả môn học, khắc phục biểu hiện học tủ, học lệch, “học vẹt” ở SV.

2.3. Phát huy tinh thần trách nhiệm, tính tích cực, tự giác, tự học, tự rèn của SV: Thường xuyên chăm lo giáo dục xây dựng động cơ học tập đúng đắn cho SV nhằm khơi dậy tính tích cực, tự giác và phát huy tinh thần tự học, tự rèn trong thực hiện môn học *Giáo dục QP-AN*. Tăng cường kiểm tra, hướng dẫn SV từng bước đổi mới phương pháp học tập, nhất là trong các hoạt động tự học, tự nghiên cứu, khắc phục biểu hiện đơn giản, chủ quan, bó hẹp phạm vi kiến thức trong khuôn khổ giáo trình, sao chép máy móc, thiếu tìm tòi, sáng tạo, thiếu khả năng liên hệ, vận

dụng kiến thức đã học với những vấn đề xảy ra trong thực tiễn.

2.4. Tăng cường cơ sở vật chất phục vụ dạy học: Thường xuyên khai thác có hiệu quả giáo trình, tài liệu, cơ sở vật chất và vũ khí trang bị hiện có. Tăng cường kiểm tra công tác bảo quản, sử dụng, không để mất mát, hư hỏng. Triển khai nghiên cứu biên soạn tài liệu tham khảo, hỗ trợ phục vụ môn học. Đồng thời chủ động tham mưu đề xuất kiến nghị bảo đảm cơ sở vật chất thiết yếu phục vụ dạy học, nhất là việc bảo đảm máy chiếu đa năng, phương tiện nghe nhìn tại các phòng học.

Nâng cao nhận thức, trách nhiệm công dân đối với yêu cầu nhiệm vụ bảo vệ Tổ quốc XHCN cho SV là đòi hỏi tất yếu góp phần thực hiện cam kết chuẩn đầu ra của nhà trường, vừa là yêu cầu tất yếu để thực hiện mục tiêu GD-ĐT trong giai đoạn cách mạng mới. Trong những năm qua, với việc triển khai thực hiện nhiều biện pháp tích cực, chất lượng GD-ĐT của Trường ĐH Hồng Đức đã có nhiều khởi sắc. Tuy nhiên, nhận thức chính trị của SV, nhất là nhận thức, trách nhiệm đối với yêu cầu nhiệm vụ bảo vệ Tổ quốc còn nhiều hạn chế, bất cập: nhận thức về mục tiêu, yêu cầu nhiệm vụ, những khó khăn, thách thức, sức mạnh và phương thức bảo vệ Tổ quốc còn chủ quan, đơn giản, lộn xộn, phiến diện. Nguyên nhân chủ yếu bắt nguồn từ công tác giáo dục chính trị tư tưởng, từ kết quả quá trình dạy và học môn *Giáo dục QP-AN*. Vì vậy, cần phải tiến hành đồng bộ các giải pháp, nhưng tập trung trước hết là coi trọng nâng cao chất lượng công tác giáo dục chính trị, tư tưởng của nhà trường, từng bước đổi mới, nâng cao chất lượng dạy, học đồng thời quan tâm bảo đảm cơ sở vật chất phục vụ môn học *Giáo dục QP-AN*. □

Tài liệu tham khảo

- [1] Đảng Cộng sản Việt Nam (2003). *Nghị quyết Hội nghị Ban Chấp hành Trung ương lần thứ 8 (Khóa IX) về Chiến lược bảo vệ Tổ quốc xã hội chủ nghĩa trong tình hình mới*. NXB Chính trị Quốc gia - Sự thật.
- [2] Thủ tướng Chính phủ (2012). *Quyết định số 711/QĐ-TTg ngày 13/06/2012 Phê duyệt Chiến lược phát triển giáo dục 2011-2020*.
- [3] Bộ GD-ĐT (2008). *Giáo trình Giáo dục quốc phòng - An ninh dùng cho sinh viên đại học, cao đẳng (tập 1)*. NXB Giáo dục.
- [4] Bộ GD-ĐT (2009). *Giải pháp thực hiện mục tiêu đổi mới giáo dục đại học*.
- [5] Bộ GD-ĐT (2005). *Phương pháp giảng dạy môn Giáo dục quốc phòng*. NXB Quân đội nhân dân.